

2011

Slett U-landsgjelda

SLUG

SLUG
SLETT U-LANDSGJELDA

ÅRSRAPPORT FOR
SLETT U-LANDSGJELDA 2011

SAMMENDRAG

Politiske resultater:

- Kongos gjeld til Norge ble slettet uten at bistandsbudsjettet ble belastet.
- Økte midler til gjeldsslette og gjeldsrelaterte tiltak i statsbudsjettet for 2012.
- Norge spilte en aktiv rolle i FN-konferansen for handel og utviklings (UNCTAD) utarbeidelse av retningslinjer for ansvarlig långivning, en prosess Norge finansierer.
- Norge uttalte i Paris-klubben at de ikke vil be om tilbakebetaling av den delen av gjelda Sudan skylder Norge som kommer fra strafferenter og forsinkelsesrenter.
- Norge foreslo i Nordisk-baltisk gruppe at overskuddet fra IMF's gullsalg skulle gå til et fond for å minske eller fylle det forespeilede hullet i IMF's kapasitet til å gi rimelige lån til lavinntektsland etter 2014. Dette vedtok IMF å gjøre i februar 2012.
- Statssekretær i Finansdepartementet, Hilde Singsaas, har signalisert at det er mulig at Oljefondets retningslinjer for investering i statsobligasjoner, som i praksis er utlån til stater, utvides.

Ferdigstilte prosjekter:

- Rapport om den norske gjeldsrevisjonen: *"The Norwegian Debt Audit from an International Perspective"*
- Seminar om ansvarlig långiving: *"Responsible finance – a seminar on responsible lending and borrowing"*
- Samarbeid med Norges Fredslag, Fellesrådet for Afrika og Latinamerika-gruppene: *"Rustningskappløp i Sør"*
- Kapitlet *"U-landsgjeld: Hvordan sette regjeringens gjeldspolitik ut i praksis"* i Utenriksdepartementets artikkelsamling *"Finansiell åpenhet: Grep for å styrke demokrati og rettferdig fordeling"*
- Fotoutstilling om gjeld og kvinners helse: *"Kubamba – gjeld og kvinners helse"*

POLITISKE RESULTATER OG PROSESSER

Ettersom SLUG oppnådde konkrete politiske resultater i 2009 da regjeringen erklærte i Soria Moria II at de ville gjennomføre en norsk gjeldsrevisjon, arbeide for internasjonale gjeldsslettemekanismer for behandling av illegitim gjeld og et bindende internasjonalt regelverk for ansvarlig långivning, har mye av SLUGs arbeid i 2010 og 2011 gått til å følge opp disse løftene. I tillegg har SLUG fortsatt arbeidet med å presse for bedre retningslinjer for Oljefondets investeringer i statsobligasjoner, som i praksis er utlån, for å sikre at Norge fører en mer samstemt utlånspolitik.

Regjeringen begynte i 2010 arbeidet med å gjennomføre en **gjeldsrevisjon**, men dette er en lang prosess som fremdeles ikke har resultert i verken regjeringsforslag eller andre konkrete resultater. SLUG har i 2011 fulgt prosessen tett og har hatt kontinuerlig dialog med Utenriksdepartementet. SLUG fikk KrF til å stille spørsmål om gjeldsrevisjonsprosessen til Miljø- og Utviklingsminister Erik Solheim i Stortinget på våren 2011, og Solheim bekreftet at prosessen er i gang ([Tidskrevjande gjeldsrevisjon](#)). Ellers har SLUG bidratt til prosessen ved å samle og bidrag fra det internasjonale gjeldsnettverket om hvordan en norsk gjeldsrevisjon bør ser ut: *"The Norwegian Debt Audit from an International Perspective"*.

Da stortingsmelding 10: *Om forvaltningen av Statens Pensjonsfond i 2009* ble lansert var SLUG først og fremst skuffet over at et **etisk rammeverk for Oljefondets (SPU) statsobligasjonskjøp** stort sett blir avfeid, tilsynelatende uten grundig gransking. Det er positivt at vårt arbeid for et mer etisk oljefond har blitt hørt, og at dette har ført til en liten endring i retningslinjene: Oljefondet skal ikke investere i land som omfattes av FN-sanksjoner. Den nye retningslinjen åpner opp for at andre land enn Burma formelt sett kan ekskluderes fra SPUs portefølje, men i realiteten har ikke dette ført til endringer i fondets investeringspraksis.

Å ha gode retningslinjer for SPUs kjøp av statsobligasjoner er viktig for å sikre at Norge opptrer som en ansvarlig utlåner. SLUG har utfordret Regjeringen på dette, og debattert med statssekretær i Finansdepartementet, Hilde Singsaas, i flere fora. Vi har hatt debattinnlegg om dette i avisene, gitt input til Kirkens Nødhjelps rapport om gjeld og den arabiske våren, og gjennomført et pilotprosjekt som tar for seg muligheten for å stille åpenhet og/eller parlamentarisk deltakelse som krav for at SPU skal investere i et lands statsobligasjoner. Det siste er et tema vi vil arbeide videre med i 2012, blant gjennom en rapport basert på dette pilotprosjektet, muliggjort gjennom tilleggstilskudd fra RORG.

Norge vedtok i 2008 å finansiere **utarbeidelsen av retningslinjer for ansvarlig utlån** i regi av FN konferansen for handel og utvikling (UNCTAD), og har vært aktive på FN-møtene hvor disse retningslinjene diskuteres. SLUG har deltatt på møter internasjonalt, kommet med innspill på prosessen både til UNCTAD og til Utenriksdepartementet, og vil følge arbeidet ekstra tett i 2012, når retningslinjene ferdigstilles og presenteres.

Utenriksdepartementet har også bekreftet overfor SLUG at de vil **arbeide for en ny internasjonal gjeldsslette mekanisme**. En ny mekanisme for å løse gjeldstvister er særlig aktuelt nå som gjeldssletteinitiativene for de fattigste mest gjeldstyngede landene (HIPC) er i sin slutfase. Lokallaget vårt på Blindern arrangerte i mars et seminar om gjeldsdomstol for å aktualisere temaet, og flere SLUGere har vært på internasjonale konferanser hvor gjeldshåndtering har vært tema. Dette vil bli et av SLUGs hovedsatsingsområder i 2012, og vi leder nå en internasjonal styringsgruppe på dette tema.

På tampen av året kom **statsbudsjettet** for 2012. I statsbudsjettet har vi siden 2007 jobbet for å stoppe nedgangen i kapittel 70 som setter av penger til gjeldsslette og til gjeldsrelaterte tiltak. I statsbudsjettet for 2012 ble nedgangen stoppet, og posten økte i stedet med 25 millioner kroner. Etter kutt på omkring 100 millioner kroner er dette svært positivt, men SLUG mener at mer midler må til for at Norge skal kunne fortsette å ha en toneangivende rolle for gjeldsslette og internasjonale retningslinjer for ansvarlig utlån. Det er særlig viktig at denne budsjettposten økes, da Det internasjonale pengefondet (IMF) melder at 1/3 av lavinntektsland nå er svært sårbare for å havne i gjeldskriser, på grunn av den økonomiske tilbakegangen i Europa og Nord-Amerika.

Når det gjelder **gjeldsslette for bestemte land**, har SLUG i 2011 jobbet særlig med Sudan. Sudans tilfelle er komplisert: Nord-Sudan har sagt de vil ta på seg hele Sudans gjeld etter landet ble delt opp i Nord og Sør, men bare hvis de blir garantert rask gjeldsslette gjennom gjeldssletteinitiativet for fattige og gjeldstyngede land (HIPC). Det antas at 85 % av Sudans

gjeld består av strafferenter og forsinkelsesrenter, noe SLUG mener befolkningen ikke må betale ned på. Om europeiske land sletter Sudans gjeld med midler fra bistandsbudsjettet, vil dette gå hardt ut over mengden bistand som gis til andre land. SLUG har derfor meldt i fra til Utenriksdepartementet at de bør fremme addisjonalitetsprinsippet overfor andre kreditorland, slik at midler til gjeldsslette ikke tas fra bistandsbudsjettet. I tillegg har SLUG understreket at Sudans gjeld til Norge som stammer fra Skipseksportkampanjen må slettes unilateralt (utenfor en HIPC-prosess), uten betingelser, og uten at det går ut over bistandsbudsjettet. Gjeldssletten til Sudan må heller ikke finansieres av gjeldsplanen, da dette ikke var tilfelle for de andre landene som fikk gjeldsslette etter Skipseksportkampanjen.

SLUG deltok i følgende høringer i 2011:

- Innspill til Finanskomiteen i forbindelse med St. meld. 15 – Forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2010
- "Gi SV beskjed": Innspill til SVs prioriteringer i statsbudsjettet for 2012.
- Innspill til Utenriks- og forsvarskomiteen i forbindelse med St. meld 1 (2011-2012) – Statsbudsjettet

For SLUG er både informasjonsarbeid og direkte politisk arbeid sentralt for å oppnå resultater. Svært mye av vårt politiske arbeid skjer i tett samarbeid med den internasjonale gjeldsbevegelsen.

INFORMASJON

Her følger en oversikt over SLUGs informasjonsarbeid. I tillegg til aktivitetene under ble SLUGs nettsider og profilsider på Facebook jevnlig oppdatert, og SLUG har sendt ut månedlige nyhetsbrev til tilsluttede organisasjoner og andre abonnenter.

Hovedtema #1: Gjeld og kvinners helse

Gjeld og menneskerettigheter har stått sentralt i SLUGs informasjonsarbeid i 2011. Gjennom året har vi jobbet med å få fram hvordan store gjeldsbyrder fører til at land må nedprioritere sin befolknings grunnleggende rettigheter. Mange land er så fattige at de må nedprioritere sin egen befolkning på bekostning av gjeldsnedbetaling. Landene har ikke råd til å tape ansikt internasjonalt ved ikke å betale gjeld, og da må folket lide. Dette er ikke-bærekraftig gjeld som går ut over menneskerettighetene, og slik gjeld mener vi bør slettes. IMF og Verdensbankens mål for ikke-bærekraftig gjeld ser ikke på menneskerettigheter, noe den internasjonale gjeldsbevegelsen og FNs menneskerettighetsråd vil endre.

Vi valgte å videreføre prioriteringen av dette tema fra 2010 til 2011 for å fortsette å synliggjøre gjeld som et relevant tema for de av våre medlemsorganisasjoner som jobber med menneskerettighetene og for å gi flere av våre målgrupper en enklere inngangsport til gjeldsspørsmålet. Dette har fungert godt.

Som en fortsettelse av utgivelsen av Line Madsen Simenstads rapport "*Gjeld på Bekostning av Menneskerettigheter*" (2010), lanserte vi et verdenskart¹ på nettsidene våre hvor man kan trykke seg inn på forskjellige land, og se hvordan gjeld- og menneskerettighetssituasjonen er i de forskjellige landene. Vi hadde en lansering av dette kartet på en fagkveld, og global.no lenket til verdenskartet på hovedsiden sin ut året som bidro til mange treff på siden vår.

Fotoutstilling

SLUG fikk høsten 2011 tilleggstilskudd gjennom RORG til å lage en fotoutstilling om gjeld og kvinners helse. Utgangspunktet for dette tiltaket var basert på to studier gjort av SLUG² som konkluderer med følgende:

- a. Gjeldsnedbetalinger i utviklingsland går på bekostning av menneskerettigheter; når det kuttes i sosial sektor går dette særlig hardt utover kvinners liv og helse.
- b. Verdensbankens kvinnerettede prosjekter og mål om "likestillingsintegrering" har hatt liten effekt på lokalt nivå.
- c. Gjeldsslette og frigjøring av egne statlige midler har ofte ført til en økt bevilgning i sosial sektor, som igjen har hatt positive konsekvenser for kvinner og kvinners helse.

Gjennom dette prosjektet ønsket vi å formidle én av de utallige sammenhengene i utviklingsrelaterte spørsmål: hvordan har gjeldsnedbetalinger, gjeldssletteprogrammer og gjeldsslette generelt påvirker kvinner og kvinners helse i et utviklingsland? Prosjektet var ikke basert på en kvantitativ studie, men fokuserte i stedet på enkeltmenneskers historier og erfaringer. Vi samarbeidet med SLUGs medlemsorganisasjon Caritas, i tillegg til de norske organisasjonene FOKUS og Norge Zambia Vennskapsforening, zambiske fotografer, og de lokale zambiske NGOene Women for Change, Caritas Lusaka og Jesuit Centre for Theological Reflection. Resultatet ble 16 fotografier av kvinner og menn som forteller om sine erfaringer med Zambias gjeldsslette, og endringene i helsetilbudet.

Resultatene ble formidlet gjennom bilder og tekst, og publisert gjennom en utstilling, samt et temahefte som kan distribueres sammen med annet SLUG materiell.

Utstillingen ble til i samarbeid med Utviklingshuset, og i 2012 vil bildene vises flere steder i Norge. Primærmålgruppe for utstillingen er elever på ungdomsskole, videregående skole og studenter.

Generelt informasjonsarbeid

Gjeld og menneskerettigheter stod sentralt i det generelle informasjonsarbeidet vårt i 2011, og var tema på flere foredrag rundt i landet. SLUG hadde også leserinnlegg med tema gjeld og menneskerettigheter i Dagsavisens Nye Meninger på Verdens Menneskerettighetsdag, Klassekampen intervjuet både Line Madsen Simenstad og Kristian Jahren Øvretveit om tema, Redd Barna intervjuet Line Madsen Simenstad om gjeld og barns rettigheter, og vi koblet gjeld og kvinners helse i en kronikk i Klassekampen i forbindelse med utdelingen av Nobels Fredspris.

---

¹ Nettadresse: http://www.slettgjelda.no/no/gjeld_og_menneskerettigheter/

² Hhv. rapportene *Norske interesser i de internasjonale finansinstitusjonene* (2009) og *Gjeld på bekostning av menneskerettigheter* (2010).

Hovedtema #2: Ansvarlig Utlån

Norge har vært et foregangsland når det gjelder ansvarlig finansiering, også sammenlignet med våre naboer. SLUG hadde derfor et sterkt ønske om å styrke samarbeidet med de nordiske og baltiske landene gjennom kompetanseheving, informasjonsdeling og debatt mellom representanter fra de ulike landene. Med midler fra Utenriksdepartementets dialogprosjekt "Kapital for Utvikling" arrangerte SLUG seminaret med tittelen "*Eksplodiv gjeld – ikke bare et europeisk problem!*" Prosjektets mål var å løfte fram spørsmål knyttet til ansvarlig, etisk utlån og låneopptak, og diskutere temaene Norges samarbeidspartnere.

6. april samlet organisasjoner, studenter og fagpersoner seg på Litteraturhuset for å snakke om mekanismer for gjeldsslette og ansvarlig finansiering. På tross av manglende nordisk oppmøte var det svært nyttig å diskutere disse temaene med representanter fra Utenriksdepartementet og UNCTAD, samt sivilsamfunnsorganisasjonene Afrodad og Eurodad. Erfaringene fra seminaret vil brukes i SLUGs videre arbeid med dette temaet. Av internasjonale gjester hadde vi med oss Eurodad, Afrodad og UNCTAD. Øygunn Sundsbø Brynildsen, *Advocacy and Networking Officer* i Eurodad og Collins Magalasi, leder av Afrodad, snakket på vegne av sivilt samfunn i Europa og i Sør. De to organisasjonene har begge utarbeidet charter med retningslinjer for ansvarlig utlån (Eurodad) eller låneopptak (Afrodad), noe innledningene deres tok utgangspunkt i. Fra UNCTAD skulle egentlig lederen for *Debt and Development Finance Branch*, Yuefen Li, delta, men da hun ikke kunne steppet nordmannen og *Senior Sovereign Debt Expert* Pål Børresen inn. Verdensbanken ville gjerne delta, men hadde dessverre ikke tid. Svenske Penny Davies, ansatt i organisasjonen Diakonia, var ordstyrer under seminaret.

Dette seminaret omhandlet et tema som er svært viktig for SLUGs arbeid, og er en del av kampanjen for ansvarlig utlån som vi startet opp i 2008 i samarbeid med Kirkens Nødhjelp og Changemaker. Vi fikk allerede i 2009 politisk gehør for alle de tre opprinnelige kampanjemålene, gjennom regjeringsplattformen Soria Moria II: 1) En gjennomgang av utestående norske gjeldskrav, 2) at Norge arbeider for

The Norwegian Debt Audit
from an International Perspective

internasjonale gjeldsslettemekanismer for behandling av illegitim gjeld og 3) at Norge arbeider for et bindende internasjonalt regelverk for ansvarlig finansiering. I 2011 har vi arbeidet med å følge opp de politiske løftene til Regjeringen.

Eksportkreditter og norsk gjeldsrevisjon

Eksportkreditter har vært et tema SLUG har fokusert på over en lengre periode, spesielt i forbindelse med gjelden etter Skipseksportkampanjen.³ I 2009 lanserte vi rapporten "*Etikk på kreditt*", og på slutten av året 2009 fikk SLUG midler til å se nærmere på **Indonesias gjeld til Norge**.

³ Eksportkreditter er lån, garantier og forsikringer, gitt av et eksportkredittbyrå til selskaper. Eksportkreditter skal minimere risikoen som kan følge av ustabile politiske eller finansielle forhold. Det innebærer at hvis selskapet ikke får den avtalte betalingen av handelspartneren eller på annen måte lider tap, vil eksportkredittbyrået overta som kreditor. Les mer om [eksportkreditter](#) og [skipseksportkampanjen](#) på SLUGs nettsider.

Dette arbeidet ble fulgt opp i 2010 da rapporten *"Is Indonesia's debt to Norway Illegitimate?"* ble lansert.

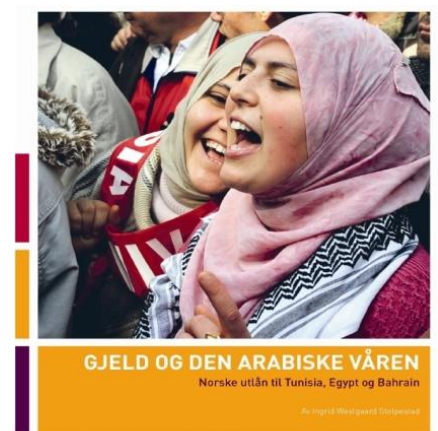
Den norske gjeldsrevisjonen settes snart i gang. Vi har en tett dialog med Utenriksdepartementet om prosessen og vi vil fortsette å jobbe med dette i 2012. Da KrF stilte spørsmål i Stortinget om når gjeldsrevisjonen skulle gjennomføres i mai, klarte ikke Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim å svare konkret på dette. Han forklarte hellet at arbeidet er krevende fordi det i dag ikke finnes internasjonal enighet og liten praksis omkring metode og utførelse av denne typen gjeldsgjennomgang. For å hjelpe regjeringen i gang, utarbeidet SLUG rapporten *"The Norwegian Debt Audit from an International Perspective"*, hvor rapportforfatter Kristian Jahren Øvretveit samlet en rekke internasjonale perspektiv på hvordan en gjeldsrevisjon bør se ut. Denne rapporten ble produsert med midler fra Utenriksdepartementets dialogprosjekt "Kapital for Utvikling".

I tillegg bidro SLUG til rapporten [Exporting goods or exporting debt?](#) som ble gitt ut av det europeiske nettverket, The European Network for Debt and Development (EURODAD), som SLUG er medlem av.

Statsobligasjoner

SLUG har også jobbet videre med statsobligasjoner⁴ i 2011. På sensommeren debatterte SLUG med statssekretær i finansdepartementet Hilde Singsaas i Dagsavisen. Her purret SLUG på at Finansdepartementet skal innføre etiske retningslinjer for oljefondets investeringer i statsobligasjoner.

Vi samarbeidet også med Kirkens Nødhjelp om rapporten **"Gjeld og den arabiske våren"**. På lanseringen av denne rapporten åpnet rapportforfatter Ingrid Stolpestad debatten, styreleder i SLUG Kristian Øvretveit holdt en appell, og i panelet satt stortingspolitiker Hans Olav Syversen (KrF), statssekretær Singsaas, generalsekretær i Kirkens Nødhjelp Atle Sommerfeldt og forfatter av SLUG-rapporten *"Borrow my Pension"* Øygunn Brynildsen. Lanseringen fikk mye mediadekning, blant annet i Bistandsaktuelle, NRK, Klassekampen og Dagbladet. På etterspørsel fra det internasjonale gjeldsnettverket har vi fått rapporten oversatt til engelsk, slik at blant annet gjeldsaktivister i Egypt kan dra nytte av funnene våre.

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

Illegitim gjeld

Illegitim gjeld er ofte et resultat av uansvarlig utlån. **Illegitim gjeld** er på mange måter kjernen til SLUGs arbeid og vi bruker dette konseptet for å argumentere for hvorfor det er viktig med retningslinjer for ansvarlig utlån, gjeldsrevisjon og en uavhengig gjeldsdomstol. Likevel har vi hatt mindre direkte fokus på illegitim gjeld etter gjelda fra Skipseksportkampanjen ble slettet. For å igjen sette direkte fokus på illegitim gjeld, inviterte vi professor Léonce Ndikumana fra University of Massachusetts til Oslo for å lansere den nye boken sin *"Africa's Odious Debts: How Foreign Loans and Capital Flight Bled a Continent"*. Vi

⁴ Statsobligasjoner er en type lån en type lån til stater

inviterte ham til Norge i samarbeid med Tax Justice Network Norway og medlemsorganisasjonen vår Fellesrådet for Afrika.

Professor Ndikumana var innleder både på et seminar på Utviklingshuset og på et mer uformelt bokbad på Litteraturhuset, der Klassekampens journalist Mimir Kristjansson var ordstyrer. Ettersom vi hadde markedsført bokbadet på mange ulike arenaer – Facebook, Twitter, plakater, "button" i Bistandsaktuelt, annonse i Ny Tid og Global.no – møtte over femti interesserte opp, og det ble solgt tjue eksemplarer av boka, som ble signert av Ndikumana. Vi fikk også sikret at professoren ble intervjuet av [Aftenposten](#).

Ny gjeldsslettemekanisme

En internasjonal gjeldsslettemekanisme er et sentralt mål innenfor arbeidet med ansvarlig finansiering. Dette er også noe norske myndigheter gjentatte ganger har sagt de vil jobbe for. I forbindelse med Europas gjeldskrise i 2011 har diskusjonen om en ny gjeldsslettemekanisme blitt løftet fram på nye arenaer. På tross av politisk vilje for en ny ordning, er fokuset begrenset til en mekanisme for de europeiske landene i krise, som altså utelukker gjeldshåndtering av de fattigste landenes gjeld. SLUG begynte arbeidet, sammen med flere organisasjoner i det internasjonale nettverket, for å utarbeide en kampanje for en internasjonal gjeldsdomstol i 2010. Kampanjen "Fare, eksplosiv gjeld" ([Defuse the debt crisis](#)) ble lansert våren 2011 og rettet seg mot lederne for G20. Det er bestemt at kampanjen vil videreføres i 2012.

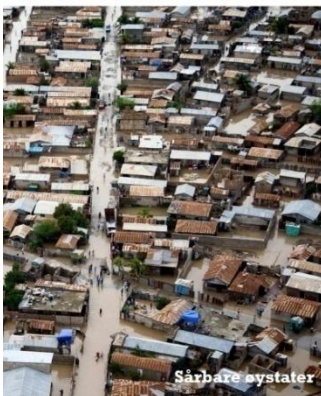

I mai arrangerte SLUG-Blindern et **seminar om gjeldsdomstol**. De inviterte Jostein Hole Kobbeltvedt fra Kirkens Nødhjelp og Hans Morten Haugen fra Diakonhjemmets Høgskole til å diskutere hvordan en ny internasjonal gjeldshåndteringsmekanisme bør se ut og hvorfor det er viktig å få en slik mekanisme på plass.

Andre informasjonstiltak i 2011

GJELDSBREVET

Gjeldsbrevet

SLUG ga ut to Gjeldsbrev i 2011. Gjeldsbrevet 1/2011 kom ut i juli og ble sendt til ca 350 abonnenter, over 70 organisasjoner, 30 redaksjoner og 8 folkehøgskoler. Tema for Gjeldsbrevet 1/2011 var **Sårbare øystater**.

Gjeldsbrevet 2/2011 fokuserte på **gjeld og den arabiske våren**, og tok opp tema som illegitim gjeld, nye gjeldsslettemekanismer og statsobligasjoner. Magasinet kom ut i desember og ble i tillegg til de nevnt over også sendt til over 380 videregående skoler. Alle tidligere Gjeldsbrev kan lastes ned på www.slettgjelda.no.

Foredrag/seminar

SLUG har i 2011 holdt over 20 foredrag, seminar eller innledninger rundt om i landet. Målgruppene har vært folkehøgskoler, ungdomspartier, ungdomsorganisasjoner, studenter, videregående skoler, SLUGs medlemsorganisasjoner og større seminarrekker som U-landsseminaret. Enkelte har etterspurt foredrag, men SLUG har også invitert seg selv til flere av arrangementene.

Nettsider, blogg og sosiale media

SLUG har jobbet mye med å utvikle nettsidene for å kunne være en ressurs for medlemsorganisasjoner og andre i Norge. I 2011 gikk antallet sidetreff på nettsidene våre opp fra 2660 til 3390 i snitt per måned. I tillegg opprettet vi en blogg (www.slugblogg.wordpress.com) hvor SLUG-aktivister kan skrive mer uformelt om gjeld, og om seminarer og konferanser. Vi fikk bloggen i gang i slutten av oktober, og før året var omme hadde bloggen allerede fått 900 treff.

De fleste kommer inn på nettsidene og bloggen vår ved å taste adressen direkte eller fra Google, men en betydelig andel trykker seg også inn fra Facebook, Global.no og Twitter. I 2011 brukte SLUG Facebook aktivt for å spre informasjon, og vår Facebook-side gikk fra å ha 772 tilhengere i januar 2011 til 931 i desember. I 2011 hadde vi også 390 følgere på Twitter og ca 10 % av det vi tweetet ble re-tweetet. I tillegg har SLUG jobbet aktivt for å produsere gjeldsrelaterte Wikipedia-artikler.

Media

SLUG var i media 19 ganger i 2011. Her er en oversikt over saker som SLUG har solgt inn, der SLUG blir sitert eller som SLUG selv har laget:

- **Gjeld og menneskerettigheter:** Intervju i Klassekampen av Line Simenstad og Kristian Øvretveit, "Gjeld på bekostning av barns menneskerettigheter" på Redd Barnas nettsider, med intervju av Line, leserinnlegg i Klassekampen ("Gjeldsslette og kvinnekamp"), og i Dagsavisen ("Gjeld på bekostning av menneskerettigheter")
- **Ny gjeldsslettemekanisme:** Intervju med Kristian på TV2 Nyhetskanalen, leserinnlegg i Klassekampen ("Kva med u-landenes gjeldsproblemer?")
- **IMF:** Leserinnlegg i Dagsavisen om ledervalg
- **Oljefondet:** Tre leserinnlegg i Dagsavisen ("Latksap eller demokratisk problem", "Gammelt krav, ny innpakning", "Regjeringens utlånspolitikk henger ikke sammen") og respons i Dagsavisen fra statssekretær i Finansdepartementet ("Vi stiller etiske krav")
- **Gjeldsslette for Kongo:** Leserinnlegg i Dagbladet ("Konsekvenser for kongolesere")
- **Arabisk vår:** Klassekampen intervjuet Kristian, NRK hadde innslag om Egypts diktatorgjeld, sak i Bistandsaktuelt om rapporten "Gjeld og den arabiske våren"
- **Diktatorgjeld:** Aftenposten refererer SLUGs Indonesiarapport ("Vil stoppe dårlige lån til fattige land")
- **Gribbefond:** Sak i Bistandsaktuelt med intervju av Gina Ekholt
- **Illegitim gjeld:** Reklame for "Odious debts"-seminar i Ny Tid, Bistandsaktuelt, intervju med Professor Ndikumana i Aftenposten

ORGANISASJON

SLUG har en god og aktiv gruppe aktivister som utfører deler av informasjonsarbeidet og bidrar i politikktutforming. Fremfor å ha egne lokallag har SLUG prioritert samarbeid med tilsluttede organisasjoner og deres lokallag. I 2011 hadde vi derfor bare ett lokallag, SLUG-Blindern.

Kontingent, kontorsituasjon og finansiering

Den største utfordringen for SLUG som organisasjon har vært mangel på finansiering av administrasjonskostnader. I 2010 innførte vi medlemskontingent med tre ulike satser for de ulike medlemsorganisasjonene våre. Dette har hjulpet mye. Våren 2011 fikk SLUG innviglet en økt rammeavtale fra Norad og har derfor hatt mulighet til å utvide sekretariatet fra én til to stillinger. Stilling nummer to har imidlertid spist opp hele økningen, så SLUG har i 2011 også måttet jobbe for å få økte egeninntekter for å kunne finansiere kontorplass og andre administrative utgifter.

I 2011 har vi hatt kontor på Menneskerettighetshuset. Det har vært veldig viktig for SLUG å få et fast kontor og en fast møteplass for våre frivillige. Uten de nye medlemskontingentene hadde det ikke vært mulig for oss å bli på Menneskerettighetshuset, så vi setter svært stor pris på at våre medlemsorganisasjoner har stilt opp med økonomisk støtte.

Samarbeid med medlemsorganisasjoner og andre i det nasjonale nettverket

SLUG har et godt samarbeid med flere av de tilsluttede organisasjonene. I 2011 har vi samarbeidet med mange av våre medlemsorganisasjoner om ulike kampanjer. Kontakt med medlemsorganisasjonene er alltid en prioritet for SLUG, og vi stiller gjerne opp med foredrag/verksteder når organisasjonene etterspør det. I tillegg til våre medlemsorganisasjoner samarbeider vi med andre organisasjoner gjennom vår deltakelse i ForUMs arbeidsgruppe Finans og Reform og med andre organisasjoner på Menneskerettighetshuset.

Tilleggstøtte til informasjonsprosjekter og annet

I 2011 søkte SLUG på tilleggsmidler fra UD og Norad til tre prosjekter og fikk støtte til samtlige. Dette oppfattes som et signal om at departementet og direktoratet ser informasjonsarbeid om gjeldsproblematikk som viktig og relevant, og at det også anerkjennes at slike prosjekter ikke kan dekkes innenfor rammeavtalen.

Årssamling

SLUGs årssamling ble avholdt 13. april 2011. Styreleder Kristian Jahren Øvretveit ønsket velkommen, og det ble visning av SLUGs dokumentarfilm om gjeld og menneskerettigheter i Malawi: *Debt Justice*. 9 av SLUGs medlemsorganisasjoner deltok på årssamlingen.

Nettverksmøte

SLUGs nettverksmøte skal være en møteplass for tilsluttede organisasjoner. I 2011 fikk vi beklageligvis ikke mulighet til å holde dette møtet. Det vil i stedet bli holdt våren 2012.

Internseminarer

Vi fortsatte i 2011 tradisjonen med fagkvelder. Dette er uformelle samlinger med en faglig innledning og påfølgende diskusjon. Noen av temaene vi tok opp i 2011 var gjeldsstatistikk og menneskerettigheter, og gjeldsrevisjon. I tillegg arrangerte vi hyttetur, hvor lokallagsmedlemmer og andre aktive ble med. Der hadde vi også intern skoloring om forskjellige tema, blant annet gjeldsdomstol, Sudans gjeld og Oljefondets investeringer i statsobligasjoner.

Styret

Etter Årssamlingen 2011 hadde SLUG følgende styre:

- Kristian Jahren Øvretveit (styreleder)
- Line Madsen Simenstad
- Mattis Ulvang (SLUG-Blindern)
- Magnus Flacké
- Jens Aas-Hansen (Kirkens Nødhjelp)
- Astrid Iversen
- Anders Solem (Changemaker)
- Ingvild Ofte Arntsen (KrFU)

KrFUs kandidat Ingvild Ofte Arntsen ble erstattet av Eilev Hegstad etter at Ingvild gikk ut av KrFUs sentralstyre. Ettersom Changemaker har annen valgcyklus enn SLUG, ble Anders Solem erstattet med Maren Hemsett i september. Mattis Ulvang ble også erstattet av Stian Anda i SLUG-Blindern. Magnus Flacké ble valgt inn som uavhengig representant, men han gikk over til å representere Fellesrådet for Afrika i SLUGs styre like etter Årssamlingen.

SLUG hadde styremøter ca hver 6. uke i 2011. Arbeidsutvalget bestod av Kristian Jahren Øvretveit, Magnus Flacké og Mattis Ulvang fram til mai. Etter mai tok Astrid Iversen Mattis Ulvangs plass i arbeidsutvalget. Arbeidsutvalget møttes ca to ganger i måneden gjennom hele året.

Sekretariatet

Sigrun Espe var daglig leder fram til hun gikk av i fødselspermisjon i september. Da tok Gina Ekholt over som vikarierende daglig leder. Gina Ekholt ble først ansatt som Informasjons- og analysemedarbeider i juni. Ingrid Harvold Kvangraven tok over denne stillingen som vikar i september. I løpet av året var Astrid Iversen, Kristian Jahren Øvretveit og Line Madsen Simenstad ansatt i prosjektstillinger. Astrid Iversen, Pål Bergset Ulvedal og Ingrid Westgaard Stolpestad mottok honorar for henholdsvis pilotprosjekt og oversettelse av en rapport fra norsk til engelsk.

Styreleder Kristian Jahren Øvretveit mottok et månedlig honorar på Kr. 1 500 fram til august. Fra september til desember ble honoraret redusert til Kr. 1 000 da det var usikkert om vi hadde nok midler til å opprettholde honoraret på Kr. 1 500 ut året.

Nøkkeltall for SLUG 2011

	Norad	UD	KN	Medlemsorg	ForUM	Andre	Totalt
SLUG informasjon	170 000				22 500	25 000	217 500
SLUG drift og lønn	840 000		80000	80 600			1 000 600
Fotoutstilling om gjeld	145 000						145 000
Gjeldsrevisjonsrapport		50 000					50 000
Seminar ansvarlig utlån		30 000					30 000
Totalt	1 155 000	80 000	80000	80 600	22 500	25 000	1 443 100
Resultat	0	0	0		0		

INTERNASJONALT NETTVERK

SLUG er medlem i Eurodad, et europeisk nettverk av organisasjoner som jobber med gjeld og utvikling. Vi er også aktive i EuroIFI, et europeisk nettverk for organisasjoner som jobber opp mot de internasjonale finansinstitusjonene. EuroIFI møtes en gang i halvåret, mens Eurodad arrangerer en stor årskonferanse annethvert år og strategimøter etter behov.

SLUG er også med i den Sør-ledede kampanjen South-North International Campaign on Illegitimate Debt. Jubilee South og de regionale nettverkene Latindad og Afrodad er de viktigste Sør-baserte samarbeidspartnerne til SLUG.

I 2011 deltok SLUG i et samarbeidsprosjekt om en felles internasjonal kampanje for gjeldsdomstol ("Defuse the debt crisis") og vi tok en lederrolle i denne kampanjen på høsten.

SLUG har i 2011 gjennomført disse reisene utenfor Norge:

- Euro-IFI møte i Brussel - mars
- Vårmtene i Verdensbanken/IMF i Washington – april
- Eurodads årsmøter i Roma - mai
- Debt Management Facility (DMF) Stakeholder's Forum i Bern - juni
- Møte om ny gjeldshåndteringsmekanisme i Berlin – juni
- EuroIFI-møte i Bulgaria – september
- UNCTADs gjeldshåndteringskonferanse i Genève – november
- Prosjektreise til Zambia – november